

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Pracovní postup pro návrhy a realizaci revitalizačních opatření na vodních cestách

Lokalita 26 – Staré Ouholice - Vepřek

OBSAH

	str.
26 L 26 – STARÉ OUHOLICE - VEPŘEK	3
26.1 Katastrální informace	5
26.2 Stavebně-revitalizační návrh	6
26.3 Příloha – Fotodokumentace	9
26.4 Příloha – Řezy obecných opatření	11
26.5 Příloha – Listy ZCHÚ	15

SEZNAM OBRÁZKŮ

	str.
Obr. 1 Umístění lokality L 26 (rudě zvýrazněno)	3
Obr. 2 Vymezení lokality L 26 (vlevo), historický mapový podklad (vpravo) (rudě vyznačeno)	4
Obr. 3 Katastrální informace – L 26	5
Obr. 4 L 26 - oblast revitalizace	6
Obr. 5 Foto – pohled na Vltavu ve Starých Ouholcích	9
Obr. 6 Foto – Staré Ouholice, koncentrační hráz	9
Obr. 7 Foto – Staré Ouholice, koncentrační hráz 2	10
Obr. 8 Foto – detail koncentrační hráze	10
Obr. 9 Obecné opatření D - Podélné a příčné stavby v toku – kamenný výhon	11
Obr. 10 Obecné opatření E - vegetační opevnění, porost z vrbových řízků	11
Obr. 11 Obecné opatření F - Úkryt pro ryby, kmen s kořenovými náběhy	12
Obr. 12 Obecné opatření H - Mrtvé dřevo, uložení kmene s kořenovými náběhy	12
Obr. 13 Obecné opatření I - Založení lužních porostů	13
Obr. 14 Obecné opatření J - Vytvoření pláže zmírněním svahů a odstraněním opevnění	13
Obr. 15 Obecné opatření K - Poříční tůň	14
Obr. 16 Obecné opatření L.2. - Částečné napojení mrtvého ramene - spojovací průleh	14

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

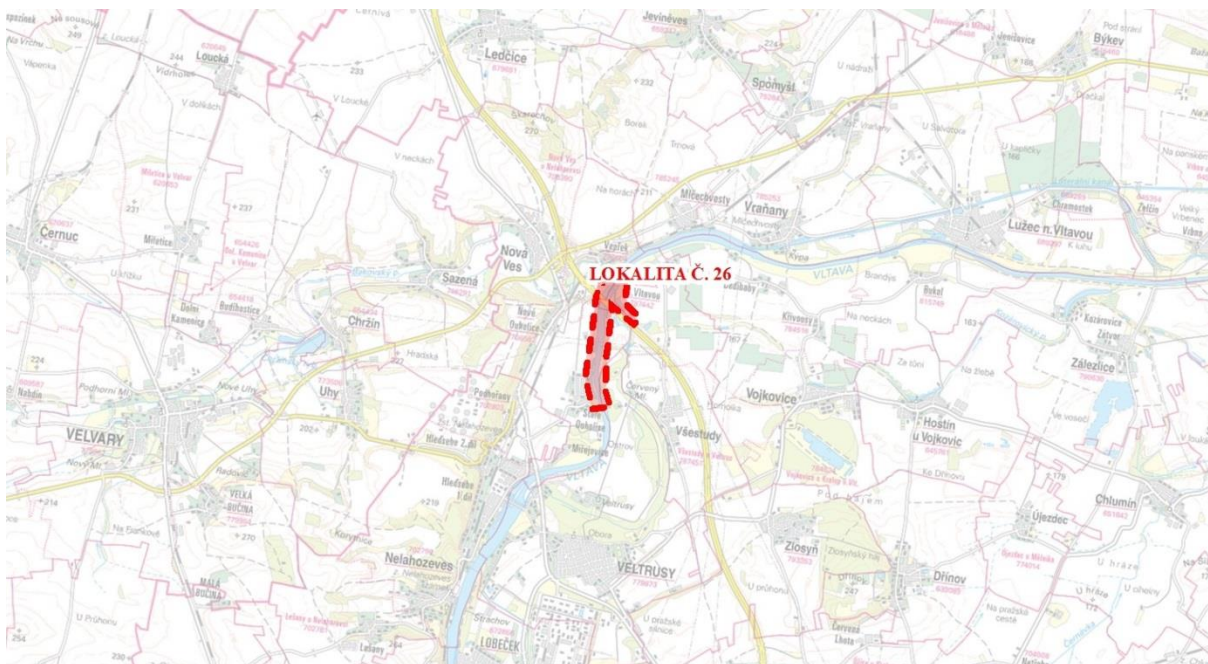
AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
k.ú.	katastrální území
LB	levý břeh
MVE	malá vodní elektrárna
PB	pravý břeh
PLA	Povodí Labe, státní podnik
POH	Povodí Ohře, státní podnik
PP	přírodní památka
PR	přírodní rezervace
ř. km	říční kilometr
ŘVC ČR	Ředitelství vodních cest ČR
TTP	trvalý travní porost
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
VD	vodní dílo
ZCHÚ	Zvláště chráněná území

26 L 26 – STARÉ OUHOLICE - VEPŘEK

Orientační lokalizace

- Úsek mezi Starými Ouholicemi a Vepřekem
- k.ú. Nové Ouholice, Dušníky nad Vltavou, Vepřek, Veltrusy
- ř.km 13,6 – 15,8

Obr. 1 Umístění lokality L 26 (rudě zvýrazněno)

Důvody výběru

- Obnova přirozeného levého břehu Vltavy
- Vytvoření nivních biotopů (tůň, otevřená nivní krajina ze solitérními stromy), které by mohly kolonizovat rostliny a živočichové z PP Veltrusy
- Indikační organismy:
 - o Rostliny – topol černý, staré břehové porosty, sněženka podsněžník, leknín bělostný
 - o Brouci – páchník hnědý, roháč obecný
 - o ryby – mník jednovousý, podoustev říční, pstruh obecný, parma obecná, úhoř říční,
 - o Ptáci- ledňáček říční, holub doupňák, strakapoud prostřední, krutihlav obecný, slavík obecný, luňák červený, žluva hajní, břehule říční
 - o Obojživelníci – skokan skřehotavý, ropucha obecná, skokan štíhlý, čolek obecný,
 - o Plazi – užovka obojková

Limity území

- Limity – zemědělská výroba

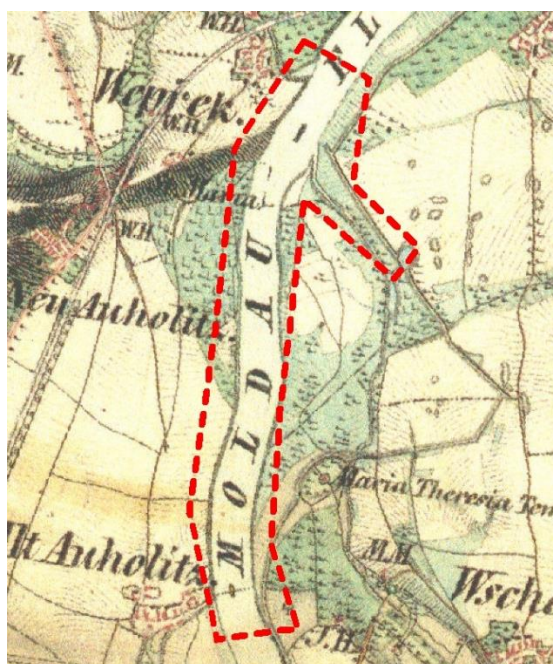
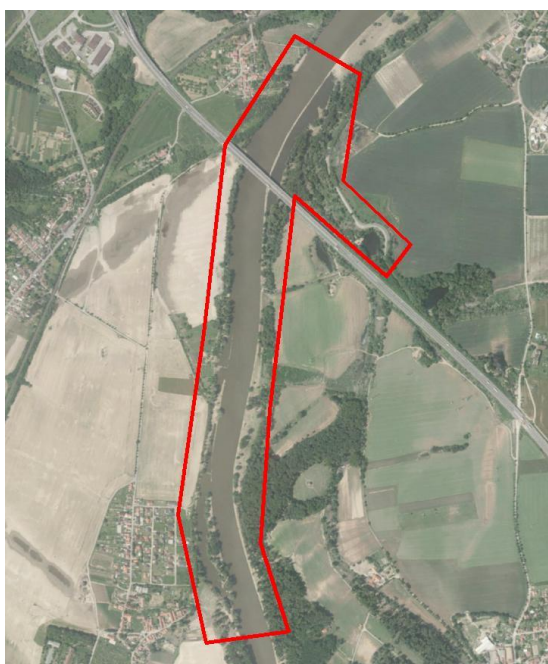
Cílový stav

- přírodní tvar břehů a obnovená část slepého ramene - pro vznik nových úkrytů a stanovišť pro rozmnožování ryb a pro podporu existence ptáků, vodních měkkýšů a vážek
- Obnovené nebo zrevitalizované tůň bez ryb a mokřady (odtěžení sedimentů) a dále vytvoření průlehů pro občasnou inundaci – tzn. stanovišť v nivě, které budou v budoucnosti kolonizována z PP a EVL Veltrusy a z tůní kolem Vepřeku – dřeviny, brouci, ptáci, obojživelníci

Navrhovaná opatření

- revitalizace koncentračních hrází
- terénní úpravy břehů a nivy.
- vytvoření břehů přirozeným litorálem ve sklonu 1:20
- vytvoření strženého břehu – podpora hnízdění břehule
- vytvoření depresí v nivě pro vznik periodických tůní a vlhkých mokřadních stanovišť s výsadbou původních stromů

Listy ZCHÚ – 61, 62

Obr. 2 Vymezení lokality L 26 (vlevo), historický mapový podklad (vpravo) (rudě vyznačeno)

26.1 Katastrální informace

Dotčená katastrální území nebyla digitalizována v celém rozsahu. Katastrální informace pro danou lokalitu byla vyhotovena jen z části.

Severní část prioritní lokality zahrnuje koryto Vltavy pod dálničním mostem a pravý břeh s mrtvým ramenem. Vodní plochy jsou ve správě PVL, pozemky na pravém břehu jsou soukromé.

Obr. 3 Katastrální informace – L 26

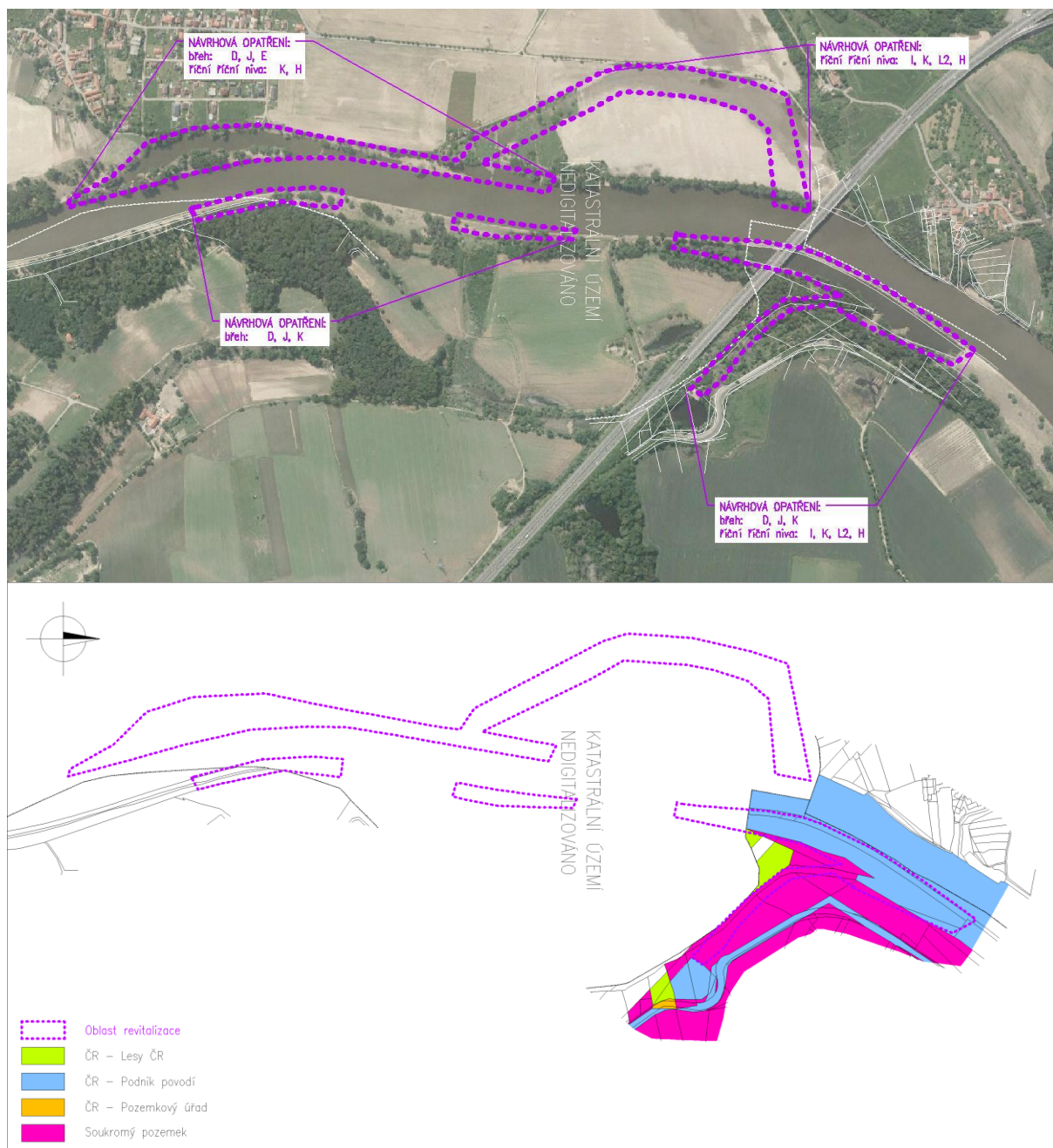

26.2 Stavebně-revitalizační návrh

Popis komplexního řešení.

Vlastníci revitalizovaných pozemků:

Severní lokalita: PVL, soukromí vlastníci

Obr. 4 L 26 - oblast revitalizace

Navržená obecná opatření

Následuje výčet doporučených stavebně-revitalizačních a revitalizačních opatření a jejich stručný popis. Podrobnější výklad je k nalezení v *Katalogu typových opatření – obecná opatření*, který byl vypracován současně s tímto katalogem, a který je také veřejně dostupný.

V rámci navazujících projektů jednotlivých lokalit je nutné zvolená opatření vhodné umístit, zkombinovat a provázat. Přitom je důležité zohlednit skutečnosti, které byly nad rámec podrobnosti této metodiky. Místní majetkoprávní vztahy, korytová a nivní morfologie, stávající technická opatření, vedení inženýrských a dopravních sítí, toxicita a genotoxicita sedimentu, aj.

D. Kamenný výhon

Vytvoření nebo dosypání stávající kamenné hrázky tak, aby bylo dosaženo požadovaných charakteristik z hlediska environmentálních funkcí. Realizací opatření se zvýší biotopové nabídky pro vodní a pobřežní faunu a flóru. Kombinací příčných a podélných výhonů lze vytvořit propojené či zcela oddělené tůně. Významnou funkcí je také ochrana před negativními vlivy plavby.

Jádro z kamenného záhozu bude proštěrkováno a překryto vrstvou šterku z prohrábek.

E. Vegetační opevnění

Vegetační opevnění představuje environmentálně vhodnější formu stabilizace břehu. Je tvořeno buďto trávo-bylinným porostem, nebo keřovými či stromovými dřevinami. Pokud není nezbytné zajistit okamžitou funkčnost při vysokém namáhání břehu, je vhodnější ponechat povrch bez ohumusování a inicializovat tak samovolnou sukcesi. Zároveň je vhodné snažit se o zachování perspektivních jedinců a skupin. Nejsou-li v blízkosti semenné zdroje pro samovolný vývoj, je řešením výsadba. V takovém případě je nezbytná správná koncepce výsadby.

F. Úkryty pro biotu vázanou na vodní tok

Úprava posilující ekologické nadlepení, která se protíná s ostatními kategoriemi obecných opatření. Může být navržena samostatně nebo i v rámci technické stabilizace břehů. Skupiny balvanů slouží jako úkryty pro živočichy ukrývající se v dutinách (raci, úhoř, mník). Kameny zasahující nad úroveň běžné hladiny vytvářejí úkryty pro suchozemské živočichy (obojživelníci, plazi aj.). Stejnou funkci může zastat dřevní hmota. Štěrbiny vytvořené v patách kamenného záhozu dají vzniknout útočišti rybám.

H. Dřevní hmota

V rámci souboru revitalizačních opatření bude na vhodných místech užita dřevní hmota. Jedná se o části kmenů s různou mírou odvětvění, případně kmeny s kořenovými náběhy, další možností je využití pařezů. Možnosti a způsoby využití dřeva jsou omezeny trvanlivostí materiálu a nezbytností kotvení kmenů např. přitížením balvany nebo úvazy lanem nebo řetězem k dostatečně stabilním předmětům tak, aby zůstaly stabilizovány i za povodňových situací. Jako zdroj dřevní hmoty je doporučeno využít dřeviny z lokality, které byly dendrologickým průzkumem vyhodnoceny jako nestabilní.

I. Založení lužních porostů

Jako opatření cílící na posílení ekologické vazby toku a nivy je navrženo založení lužních porostů. Výchozí podklad volby skladby dřevin je znalost hloubky podzemní vody, hloubka a četnost zaplavování inundace. Skupinový a lesnický způsob založení porostů je vhodné realizovat v kombinaci se samovolnou sukcesí na vybraných plochách, čímž dojde i k obohacení věkové struktury. V rámci možností je vhodné zanechat kostru stávajících porostů stanovištně vhodných pro založení porostů měkkého a tvrdého luhu.

J. Obnažované a trvale zatopené pláže

Vytvořením obnažovaných a trvale zatopených pláží je obnoven přirozený morfologický charakter toku, který svou přirozenou erozně-akumulační činností vytváří biotop obnažovaných pláží. Díky kolísání hladiny vody v řece v průběhu roku je na těchto plážích umožněn vývoj specifických vegetačních typů a tyto pláže zároveň slouží jako biotop pestré fauny.

K. Poříční tůň

Opatření je možné při zohlednění technických parametrů tůní využít jak ve vzdutých úsecích toku, tak v úsecích přirozeně proudících. V souvislosti s jejich budováním je vhodná variabilita velikostí, sklonů břehů, hloubek, četnosti zaplavování i intenzita jejich oslunění z důvodu vytvoření co nejširší palety stanovišť pro organismy vázané na vodní prostředí. Z hlediska údržby je u poříčních tůní počítat s jejich dynamickým vývojem.

L.2. Částečné napojení mrtvého ramene – občasný kontakt s hlavním tokem

V rámci občasného napojení ramene za povodňových průtoků bude vytvořen průleh mezi hlavním tokem a vlastním ramenem. Tvar liniové deprese terénu bude zvolen s ohledem na skutečnost, zda navrhovaným opatřením dojde ke křížení komunikací nebo se jedná o volný terén. V případě vedení komunikace bude průleh o skonech 1:5 – 1:10 pojezdový a kryt konstrukčními vrstvami komunikace nebo bude realizován rámový propustek. V opačném případě bude kryt zatravněním.

26.3 Příloha – Fotodokumentace

Obr. 5 Foto – pohled na Vltavu ve Starých Ouholících

Obr. 6 Foto – Staré Ouholice, koncentrační hráz

Obr. 7 Foto – Staré Ouholice, koncentrační hráz 2

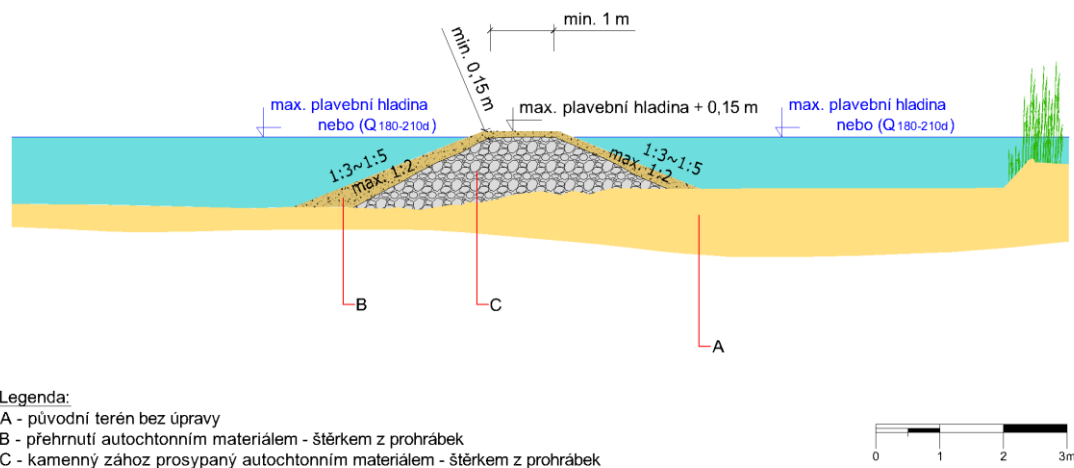

Obr. 8 Foto – detail koncentrační hráze

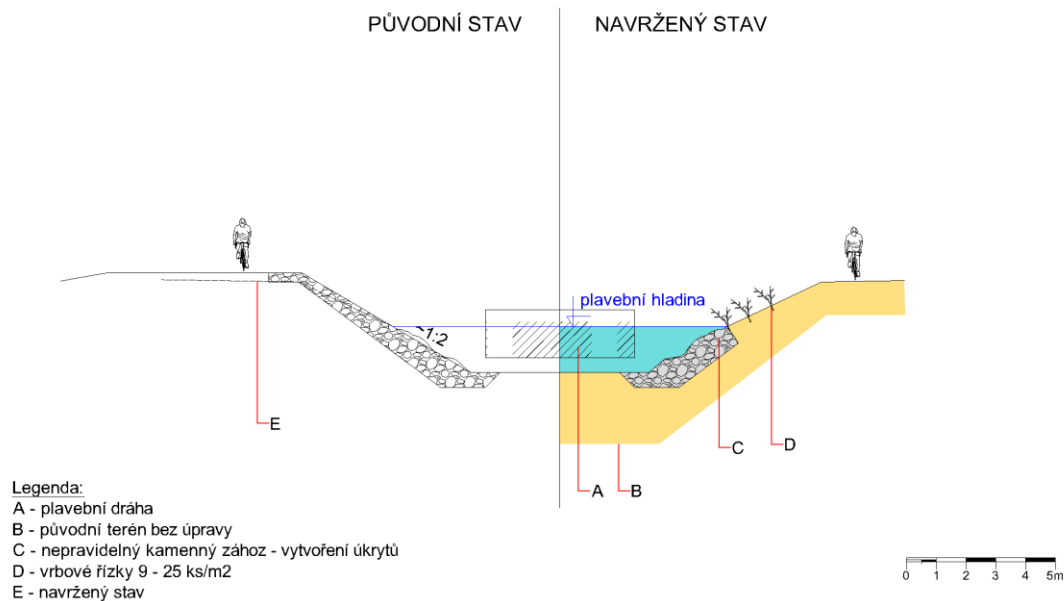
26.4 Příloha – Řezy obecných opatření

D. Podélné a příčné stavby v toku - kamenný výhon

Obr. 9 Obecné opatření D - Podélné a příčné stavby v toku – kamenný výhon

E. Vegetační opevnění - prorost z vrbových řízků

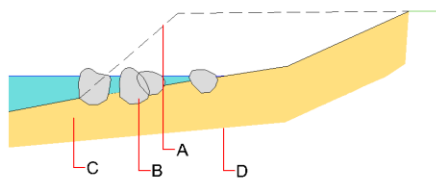

Obr. 10 Obecné opatření E - vegetační opevnění, porost z vrbových řízků

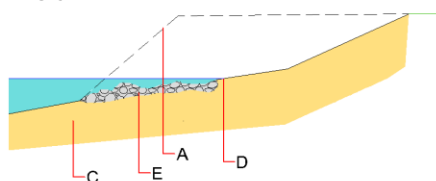

F. Úkryty pro biotu vázanou na vodní tok

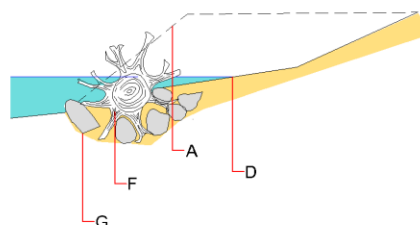
Skupiny balvanů

Kamenný pohoz

Kmen s kořenovým náběhy

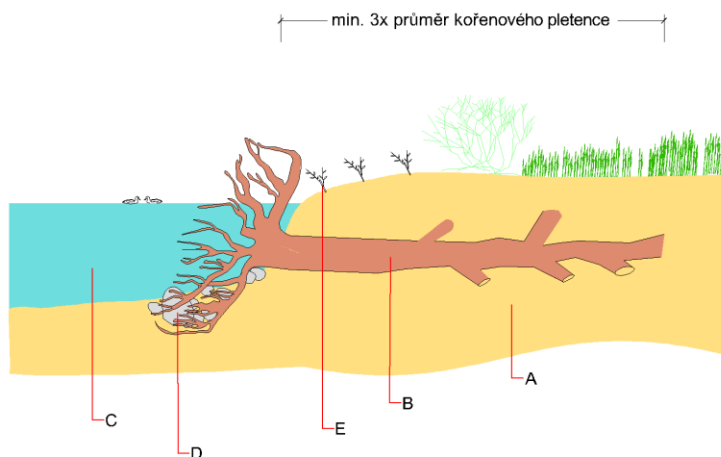
Legenda:

- A - původní terén - hydraulický hladké nevegetační opěvnění
- B - skupiny balvanů umístěné v litorálním pásmu (úkryt pro juvenilní stádia ryb)
- C - autochtonní materiál
- D - břehové pásmo ve sklonu 1:3 - 1:5 bez ohumusování
- E - nepravidelné figury z kamenného záhozu - lomový kámen min 0,3 - 0,5 m
- F - strom s kořenovými náběhy, částečně odvětvový
- G - stabilizace částečným obsypem z balvanů

0 1 2 3 4 5m

Obr. 11 Obecné opatření F - Úkryt pro ryby, kmen s kořenovými náběhy

H Mrtvé dřevo - uložení kmene s kořenovými pletenci do břehu

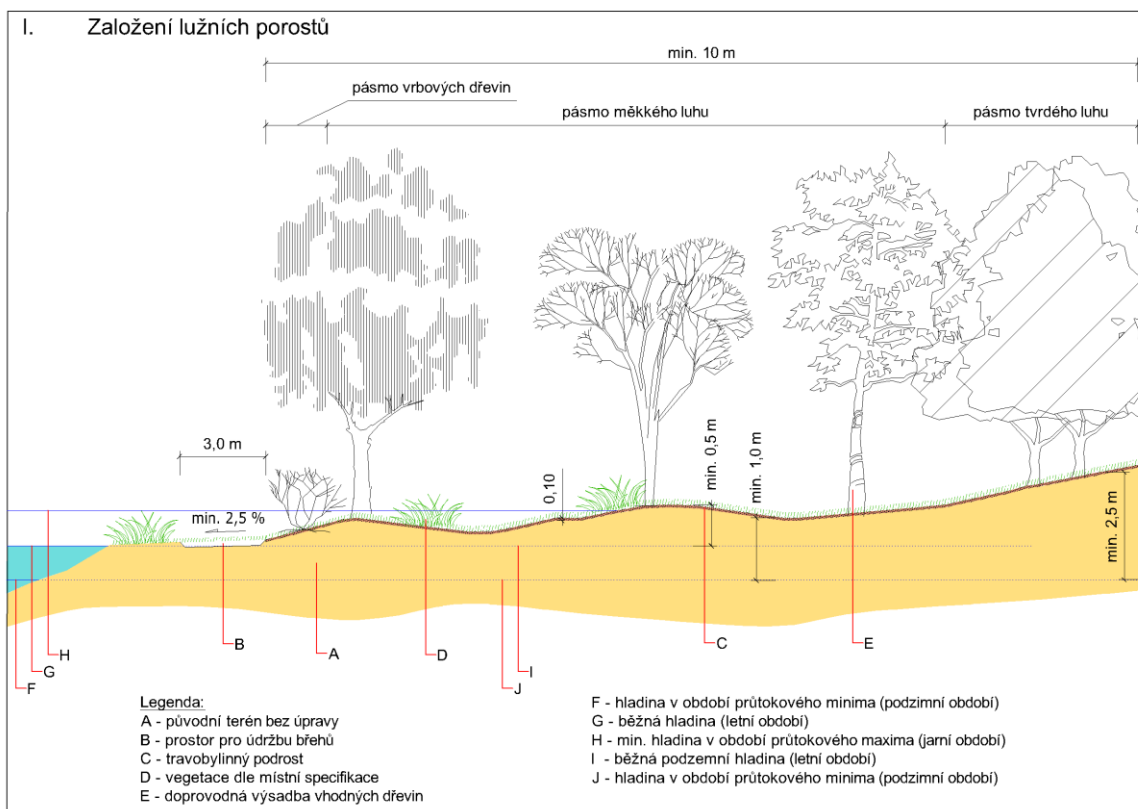

Legenda:

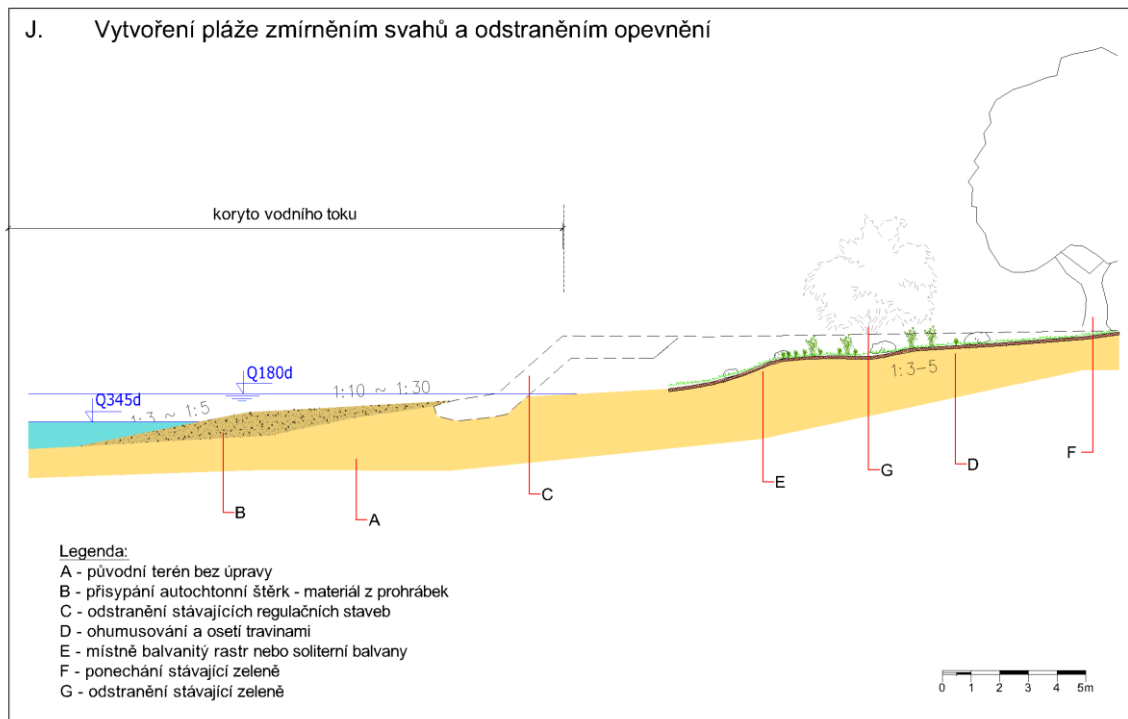
- A - původní terén bez úpravy
- B - mrtvé moře
- C - vodní tok
- D - přitížení kameny
- E - vrbové řízky 9 - 25 ks/m²

0 1 2 3 4 5m

Obr. 12 Obecné opatření H - Mrtvé dřevo, uložení kmene s kořenovými náběhy

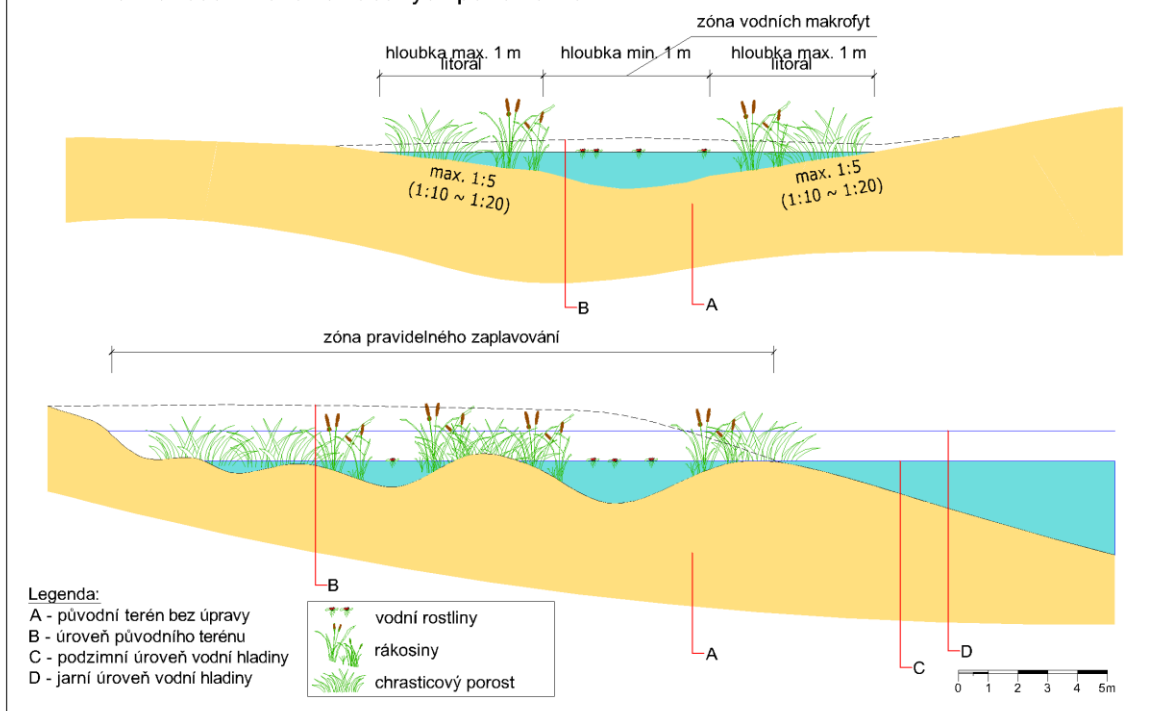

Obr. 13 Obecné opatření I - Založení lužních porostů

Obr. 14 Obecné opatření J - Vytvoření pláže zmírněním svahů a odstraněním opevnění

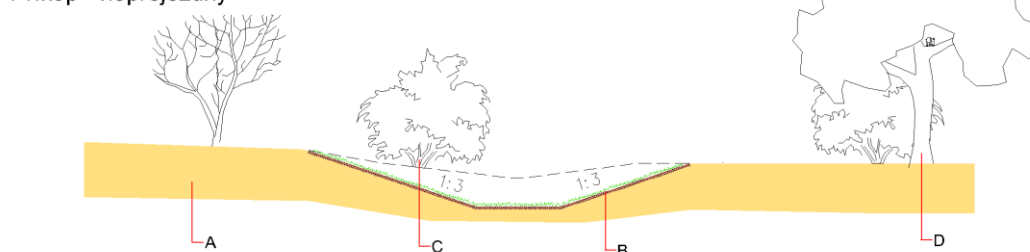
K. Možné řešení nově zakládáných příčných tůň

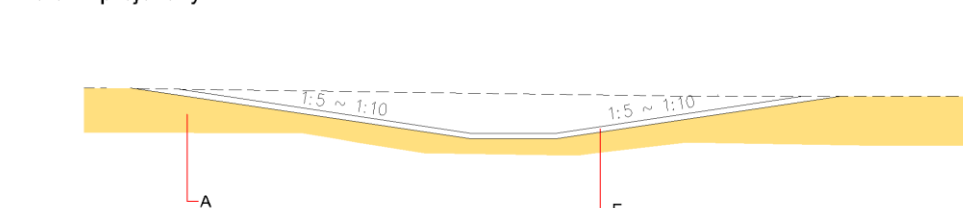
Obr. 15 Obecné opatření K - Příční tůň

L.2. Částečná obnova mrtvého ramene - spojovací prvek

Příkop - nepřejezdny

Průleh - přejezdny

Legenda:

- A - původní terén bez úpravy
- B - ohumusování a osetí travní směsí
- C - odstranění stávajících zeleně
- D - ponechání stávajících zeleně
- E - povrch přejezdu dle typu křížené komunikace

Obr. 16 Obecné opatření L.2. - Částečné napojení mrtvého ramene - spojovací průleh

26.5 Příloha – Listy ZCHÚ

LIST CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ

POŘ. Č.: 61

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

NÁZEV ÚZEMÍ	VELTRUSY
Kategorie ochrany území	přírodní památka (PP)
Vodní tok	Vltava
Poloha území	cca 0,5 - 2,3 km po proudu řeky od zdymadla Miřejovice, pravý břeh řeky, zámecký park
Rozloha území (ha)	255,49
Plocha dotčeného území (ha)	
Katastrální území	Veltrusy

PŘEDMĚT OCHRANY ÚZEMÍ

Živočišné druhy páchník hnědý (*Osmodrma eremita*) a roháč obecný (*Lucanus cervus*) včetně jejich biotopu.

VÝZNAMNÉ DRUHY

páchník hnědý	<i>Osmoderma eremita</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	předmět ochrany
roháč obecný	<i>Lucanus cervus</i>	ZCHD - ohrožený evropsky významný druh	předmět ochrany
čolek obecný	<i>Triturus vulgaris</i>	ZCHD - silně ohrožený	jednotlivci, kanál ve V části
ropucha obecná	<i>Bufo bufo</i>	ZCHD - ohrožený	desítky, v kanálech S a V části
skokan skřehotavý	<i>Rana ridibunda</i>	ZCHD - kriticky ohrožený evropsky významný druh	desítky až stovky jedinců, tůň a propojovací kanály
skokan štíhlý	<i>Rana dalmatina</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	několik párů, slepý kanál u Sfingy a V kanál

ještěrka obecná	<i>Lacerta agilis</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	desítky jedinců, u hájovny, u Sfingy
užovka obojková	<i>Natrix natrix</i>	ZCHD - ohrožený	jednotlivci, kanál ve V části
holub doupňák	<i>Columba oenas</i>	ZCHD - silně ohrožený	2 páry, J a V část
krutihlav obecný	<i>Jynx torquilla</i>	ZCHD - silně ohrožený	1 pár, u Sfingy
lejsek šedý	<i>Muscicapa striata</i>	ZCHD - ohrožený	25 párů, roztroušeně v celém území
luňák červený	<i>Milvus milvus</i>	ZCHD - kriticky ohrožený evropsky významný druh	1 pár
slavík obecný	<i>Luscinia megarhynchos</i>	ZCHD - ohrožený	5 párů, roztroušeně v celém území, nejvíce u hájovny
strakapoud prostřední	<i>Dendrocopus medius</i>	ZCHD - ohrožený evropsky významný druh	8 párů, roztroušené v celém území, staré stromy
ťuhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	ZCHD - ohrožený evropsky významný druh	2 páry, otevřené plochy SV od zámku
žluva hajní	<i>Oriolus oriolus</i>	ZCHD - silně ohrožený	3 páry, roztroušené v celém území

RIZIKA OHROŽENÍ ÚZEMÍ

Odstraňování starého dřeva, umírajících stromů, asanační práce, aplikace pesticidů.

PŘEKRYV S JINÝM CHRÁNĚNÝM ÚZEMÍM

EVL Veltrusy (CZ0213083)

SITUACE - MAPA ÚZEMÍ

LIST CHRÁNĚNÉHO ÚZEMÍ

POŘ. Č.: 62

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

NÁZEV ÚZEMÍ	VELTRUSY
Kategorie ochrany území	evropsky významná lokalita (EVL) - CZ0213083
Vodní tok	Vltava
Poloha území	cca 0,5 - 3,3 km po proudu řeky od zdymadla Miřejovice, pravý břeh řeky, zámecký park
Rozloha území (ha)	297,43
Plocha dotčeného území (ha)	305,58
Katastrální území	Dušníky nad Vltavou, Nové Ouholice, Veltrusy, Všestudy u Veltrus

PŘEDMĚT OCHRANY ÚZEMÍ

Významný krajinný fenomén, významná entomologická lokalita. Populace páchníka hnědého (*Osmoderma eremita*) a roháče obecného (*Lucanus cervus*).

VÝZNAMNÉ DRUHY

páchník hnědý	<i>Osmoderma eremita</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	předmět ochrany
roháč obecný	<i>Lucanus cervus</i>	ZCHD - ohrožený evropsky významný druh	předmět ochrany
čolek obecný	<i>Triturus vulgaris</i>	ZCHD - silně ohrožený	jednotlivci, kanál ve V části
ropucha obecná	<i>Bufo bufo</i>	ZCHD - ohrožený	desítky, v kanálech S a V části
skokan skřehotavý	<i>Rana ridibunda</i>	ZCHD - kriticky ohrožený evropsky významný druh	desítky až stovky jedinců, tůňe a propojovací kanály
skokan štíhlý	<i>Rana dalmatina</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	několik párů, slepý kanál u Sfingy a V kanál
ještěrka obecná	<i>Lacerta agilis</i>	ZCHD - silně ohrožený evropsky významný druh	desítky jedinců, u hájovny, u Sfingy

užovka obojková	<i>Natrix natrix</i>	ZCHD - ohrožený	jednotlivci, kanál ve V části
holub douphák	<i>Columba oenas</i>	ZCHD - silně ohrožený	2 páry, J a V část
krutihlav obecný	<i>Jynx torquilla</i>	ZCHD - silně ohrožený	1 pár, u Sfingy
lejsek šedý	<i>Muscicapa striata</i>	ZCHD - ohrožený	25 párů, roztroušeně v celém území
luňák červený	<i>Milvus milvus</i>	ZCHD - kriticky ohrožený evropsky významný druh	1 pár
slavík obecný	<i>Luscinia megarhynchos</i>	ZCHD - ohrožený	5 párů, roztroušeně v celém území, nejvíce u hájovny
strakapoud prostřední	<i>Dendrocopus medius</i>	ZCHD - ohrožený evropsky významný druh	8 párů, roztroušené v celém území, staré stromy
ťuhýk obecný	<i>Lanius collurio</i>	ZCHD - ohrožený evropsky významný druh	2 páry, otevřené plochy SV od zámku
žluva hajní	<i>Oriolus oriolus</i>	ZCHD - silně ohrožený	3 páry, roztroušeně v celém území

RIZIKA OHROŽENÍ ÚZEMÍ

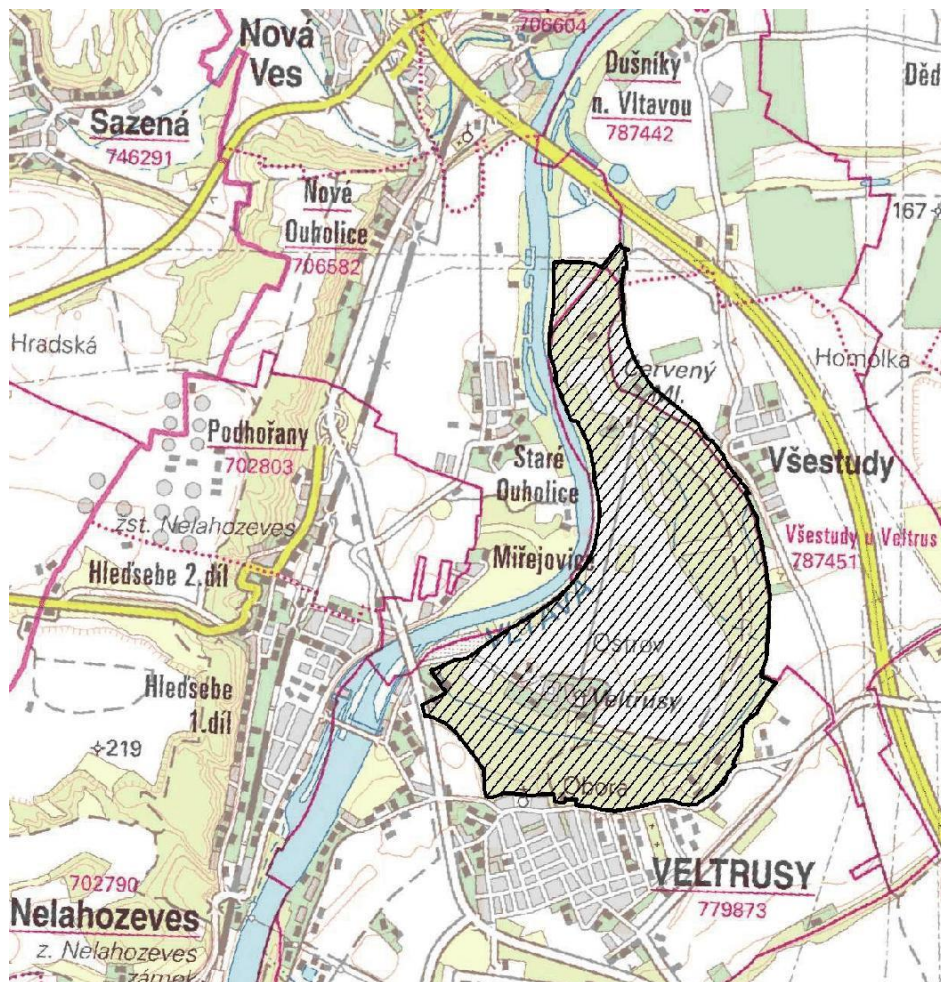
Odstraňování starého dřeva, umírajících stromů, asanační práce, aplikace pesticidů.

PŘEKRYV S JINÝM CHRÁNĚNÝM ÚZEMÍM

PP Veltrusy

SITUACE - MAPA ÚZEMÍ

OPERAČNÍ PROGRAM
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Evropský fond pro regionální rozvoj

Pro vodu,
vzduch a přírodu

Evropská unie

Spolufinancováno z Prioritní osy 8 – Technická pomoc fi-
nancována z Fondu soudržnosti

Ministerstvo životního prostředí

Státní fond životního prostředí

www.opzp.cz

Zelená linka 800 260 500

dotazy@sfzp.cz